

Warszawa, dnia 21 lutego 2024 r.

Prof. dr hab. n. med. Andrzej Rutkowski
Narodowy Instytut Onkologii
im. Marii Skłodowskiej Curie
Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie
Kierownik Kliniki Chirurgii Układu Pokarmowego
i Guzów Neuroendokrynnych

RECENZJA

w sprawie postępowania o nadanie

stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk
o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne Panu dr. n. med. Piotrowi Kuligowi
na podstawie osiągnięcia:

**„ Analiza czynników prognostycznych wpływających na wyniki leczenia
chirurgicznego chorych na raka żołądka”**

Podstawowym czynnikiem determinującym rokowanie u chorych na raka żołądka jest zaawansowanie choroby nowotworowej. Ostatnie kilkanaście lat XXI wieku przyniosły istotne zmiany rekomendacji dotyczących leczenia raka żołądka. W chwili obecnej chorzy nawet we wczesnym stopniu zaawansowania guza pierwotnego (cT2), bez podejrzenia zajęcia regionalnych węzłów chłonnych (cN0) i bez przerzutów odległych (cM0), mają wskazania do leczenia neoadjuwantowego, które opiera się o stosowanie wielolekowej chemioterapii. Niezmiennym jednak pozostaje fakt, że aby dać choremu szansę na wyleczenie, niezbędnym jest wykonanie radykalnej onkologicznie resekcji żołądka wraz z regionalnym spływem chłonny. Zatem pomimo niewątpliwego postępu w metodach i możliwościach terapii onkologicznej, chirurgia faktycznie pozostaje „złotym standardem” radykalnego leczenia onkologicznego. Dążymy jednak do personalizacji leczenia, gdyż zdajemy sobie sprawę, że rekomendacje, wytyczne, zalecenia, odnoszą się do optymalnego leczenia określonej choroby nowotworowej będącej w określonym stadium zaawansowania. Tymczasem podmiotem naszych działań bynajmniej nie jest sama

choroba, lecz Chory. Stąd każda analiza dotycząca czynników, które mogą rzutować na wyniki leczenia chirurgicznego, przynosić może istotne wskazówki dotyczące wyboru najlepszego z możliwych sposobów leczenia.

Sylwetka Habilitanta

Doktor nauk medycznych Piotr Kulig jest absolwentem Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Medicum w Krakowie. W roku 2010 uzyskał stopień doktora nauk medycznych na podstawie wyróżnionej rozprawy doktorskiej: „Wartość kliniczna wycięcia żołądka u chorych z przerzutami odległymi raka”. Doktor Piotr Kulig posiada specjalizacje z zakresu chirurgii ogólnej oraz z zakresu chirurgii naczyniowej. Od 2018 roku jest zatrudniony jako adiunkt na Wydziale Lekarskim i Nauk o Zdrowiu Krakowskiej Akademii im. A. F. Modrzewskiego w Krakowie.

Ocena osiągnięcia naukowego

Przedstawione mi do oceny osiągnięcie naukowe zatytułowane: „ Analiza czynników prognostycznych wpływających na wyniki leczenia chirurgicznego chorych na raka żołądka” jest cyklem pięciu powiązanych tematycznie artykułów naukowych, opublikowanych w latach 2012 – 2022, w których Habilitant był pierwszym autorem:

1. Analysis of prognostic factors affecting short term and long term outcomes of gastric cancer resection. *Anticancer Research* . 2021; IF 2.435 , MNiSW: 70
2. Non curative gastrectomy for metastatic gastric cancer: Rationale and long term outcome in multicenter settings. *Eur J Surg Oncol*. 2012; IF 2 .614 ,MNiSW: 30
3. Clinicopathological Prognostic Factors Determining Outcomes of Treatment in Gastric Cancer Surgery. *In Vivo* . 2022; IF 2.3 , MNiSW: 40
4. Differences in prognosis of Siewert II and III oesophagogastric junction cancers are determined by the baseline tumour staging but not its anatomical location. *Eur J Surg Oncol* . 2016; IF 3.522 , MNiSW: 30

5. Types and implications of abdominal fluid collections following gastric cancer surgery. *Acta Chirurgica Belgica*. 2020; IF 1.090 , MNiSW: 20

Wszystkie publikacje ukazały się już po uzyskaniu przez Habilitanta stopnia doktora nauk medycznych. Wszystkie zostały opublikowane w indeksowanych czasopismach naukowych. Sumaryczny IF przedmiotowego osiągnięcia wynosi 11,961; całościowa liczba cytowań według bazy Web of Science: 51.

Pierwsza z publikacji jest analizą czynników prognostycznych wpływających na wczesne i odległe wyniki resekcji raka żołądka. Badanie przeprowadzono na kohorcie 709 chorych. Wykazano, że poza zaawansowaniem choroby opisanym cechami TNM, również radykalność przeprowadzonej operacji ma wpływ na całkowity czas przeżycia. Dążenie do radykalności może być jednak okupione wzrostem liczby powikłań, szczególnie w przypadku całkowitej gastrektomii lub subtotalnej proksymalnej gastrektomii.

Kolejna publikacja z cyklu stanowiącego dorobek naukowy Habilitanta jest kontynuacją tematyki przewodu doktorskiego. Badanie przeprowadzono na wielośrodkowym materiale zgromadzonym przez Polską Grupę Badawczą Raka Żołądka, obejmującym ponad 3 tysięcy chorych operowanych w latach 1990-2005. Wykazano między innymi, że paliatywna resekcja żołądka w przypadku synchronicznego rozsiewu choroby nowotworowej nie pogarsza jakości życia chorych.

Tematem trzeciej z przedstawionych prac badawczych była ocena kliniczno-patomorfologicznych czynników prognostycznych, które mogą mieć wpływ na wyniki leczenia chorych na raka żołądka, niezależnie od tego czy wykonano operację resekcyjną, czy też zabieg paliatywny bez resekcji guza nowotworowego. Badanie udowodniło rolę prognostyczną takich czynników, jak wiek chorego >70 lat i rozlany typ nowotworu wg klasyfikacji Laurena w odniesieniu do ryzyka powikłań i śmiertelności okołoperacyjnej.

Biorąc pod uwagę dane epidemiologiczne, które wskazują na wzrastającą liczbę przypadków zachorowania na raka zlokalizowanego w połączeniu przełykowo-żołądkowym, Habilitant przeprowadził badanie skupione na próbie 243 chorych z anatomiczną lokalizacją nowotworu określoną jako Siwert typ II i typ III. Istnieją bowiem dane przemawiające za gorszym rokowaniem w przypadku nowotworu o wyżej wymienionej lokalizacji w porównaniu z lokalizacją w trzonie i dystalnej części

żołądka. Wyniki analizy czwartego z przeprowadzonych badań wykazały, że anatomiczna lokalizacja raka połączenia przełykowo-żołądkowego określona jako Siewert typ II/Siewert typ III, nie miała istotnego wpływu na rokowanie zarówno dla wszystkich chorych biorących udział w badaniu, jak i dla chorych, u których wykonano radykalną resekcję żołądka.

Ostatnia z cyklu przedstawionych prac, odnosi się do jednego z obserwowanych powikłań po resekcji żołądka, polegającego na formowaniu się przestrzeni płynowych w jamie brzusznej. Pooperacyjne powikłanie tego rodzaju obserwowane jest u około 10% chorych, przy czym kliniczne znaczenie takiej obserwacji bywa różne, od bezobjawowych i niewymagających interwencji zbiorników, które samoistnie ulegają wchłonięciu, po zbiorniki ropne, dające objawy kliniczne, co wymusza podjęcie działań o charakterze zabiegowym. Warto nadmienić, że analizę oparto na dużej kohorcie pacjentów (1381 chorych), operowanych w specjalistycznym ośrodku chirurgicznym. Wykazano, że w ponad połowie przypadków, kolekcje płynowe w jamie otrzewnej obserwowane po gastrektomii, zwłaszcza przy współistnieniu przetoki jelitowej bądź trzustkowej, wymagają interwencji chirurgicznej.

Podsumowanie:

Przedstawiony do oceny cykl publikacji wchodzących w skład osiągnięcia naukowego oceniam wysoko. Prace badawcze Habilitanta są ze sobą powiązane tematycznie, spójne, a wnioski z nich płynące mogą przysłużyć się do znalezienia optymalnego postępowania terapeutycznego w przypadku chorych na raka żołądka. Według zgodnych oświadczeń wszystkich współautorów wymienionych powyżej publikacji, doktor Piotr Kulig miał dominujący udział w ich powstaniu, który wyrażał się stworzeniem koncepcji badawczej, zebraniem i analizą bazy danych pacjentów, analizą wyników, zgromadzeniem piśmiennictwa oraz napisaniem manuskryptu. Świadczy to, że autorowi bliska jest zarówno tematyka naukowa, jak i praktyka kliniczna.

Ocena całokształtu dorobku naukowego

Doktor nauk medycznych Piotr Kulig jest pierwszym autorem lub współautorem 54 prac naukowych, z czego 16 stanowią prace oryginalne, w których w 9 występuje jako pierwszy autor. Ponadto w Jego dorobku znajdują się 3

monografie naukowe, 3 wytyczne postępowania opracowane pod patronatem Ministerstwa Zdrowia, 11 prac przeglądowych oraz 21 doniesień zjazdowych (z czego 12 polskich i 9 zagranicznych). Łączna punktacja IF wynosi 27,736. Liczba cytowań wg bazy Web of Science: 133 (127 bez autocytowań); wg bazy Scopus: 168 (160 bez autocytowań). Index Hirsha: 6 (wg Web of Science); 7 (wg Scopus). Sumaryczna liczba punktów MNiSW 536.000, w tym za cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych 190.000.

Zainteresowania Habilitanta dotyczące postępowania okołoperacyjnego u chorych na raka żołądka znalazły odzwierciedlenie również w publikacji nie włączonej do cyklu będącego osiągnięciem naukowym, a dotyczącej wdrożenia wczesnego żywienia dojelitowego zgodnie z zasadami fast-track surgery („Feasibility and Outcomes of Early Oral Feeding After Total Gastrectomy for Cancer”. J Gastrointest Surg. 2015 Mar;19(3):473-479.). Całkowity dorobek naukowy Habilitanta (szczegółowo opisany w Autoreferacie) nie ogranicza się jednak do tematyki związanej z leczeniem tego nowotworu, ale również dotyczy zagadnień związanych z diagnostyką i leczeniem chorych na raka trzustki, raka jelita grubego oraz użytecznością kliniczną badania ultrasonograficznego w diagnostyce i postępowaniu w zakresie schorzeń jamy brzusznej, w tym również chorób naczyniowych.

Podsumowanie

Działalność naukowa Doktora Piotra Kuliga charakteryzuje się spójnością i w znaczącej części jest poświęcona postępowaniu diagnostyczno-terapeutycznemu u chorych na raka żołądka ze szczególnym uwzględnieniem leczenia chirurgicznego. Całościowy przegląd postępów składających się na dorobek naukowy Habilitanta wykazuje, iż prace badawcze były planowane i konsekwentnie realizowane oraz stanowią logiczną drogę rozwoju naukowego.

Działalność dydaktyczna oraz popularyzująca naukę

Już od 2008 roku doktor Piotr Kulig brał aktywny udział w kształceniu studentów Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego. Obecnie prowadzi zajęcia dydaktyczne zarówno w formie ćwiczeń, zajęć praktycznych oraz seminariów i wykładów na Wydziale Lekarskim i Nauk o Zdrowiu Krakowskiej Akademii im. A. F.

Modrzewskiego w Krakowie. Ponadto jest współautorem wytycznych postępowania przygotowanych pod patronatem Ministerstwa Zdrowia pt. „Stosowanie antybiotyków w profilaktyce okołoperacyjnej”; „Stosowanie antybiotyków w ostrym zapaleniu trzustki” oraz „Wtórne zapalenie otrzewnej. Rekomendacje do stosowania antybiotyków”.

Wnioski końcowe

Stwierdzam, że cykl prac stanowiących osiągnięcie naukowe, cały dorobek naukowy, kompetencje zawodowe oraz działalność dydaktyczna dr Piotra Kuliga spełniają wymogi określone w art. 219 ust.1 i 2 Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce Z dnia 20 lipca 2018 roku (Dz. U. 2021 r. poz.478 z późn. zm.) do nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne.

Zwracam się zatem do Komisji ds. Stopni Naukowych Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego o dopuszczenie doktora nauk medycznych Piotra Kuliga do dalszych etapów postępowania w przewodzie habilitacyjnym.

Z poważaniem

prof. dr hab. n. med. Andrzej Rutkowski